

הסדרי פשרה

הסדרי פשרה

• תהליך אישור הסדר פשרה

• מבנה ותוכן הסדר פשרה

תהליך אישור הסדר פשרה

תפיסה שונה לחלוטין של פשרה לעומת תביעה רגילה -

סעיף 18(א)

"לא ייעשה הסכם ליישוב הסכסוך שבענינו הוגשה בקשה לאישור או שבענינו אושרה תובענה ייצוגית (בחוק זה – הסדר פשרה), אלא באישור בית המשפט".

זה המבחן החשוב והקשה ביותר של בא כח הקבוצה. בעיית הנציג מופיעה בשיאה.

תהליך אישור הסדר פשרה – פרסום ההסדר המוצע

סעיף 18(ג)

"הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה ולא מצא בית המשפט טעם לדחות אותה על הסף, יורה על פרסום הודעה בדבר הגשת הבקשה לפי הוראות סעיף 25, וכן על משלוח ההודעה כאמור ... ליועץ המשפטי לממשלה, למנהל בתי המשפט, ולכל גוף או בעל תפקיד אחר שיקבע השר".
(ליועץ המשפטי ניתן לשלוח באמצעות דאר אלקטרוני).

תקנה 16

טור א'	טור ב'
הפרט בתוספת השנייה	הגורם שאליו יש לשלוח את ההודעה
1 (1)	הממונה על הגנת הצרכן
2 (2)	המפקח על הביטוח
3 (3)	המפקח על הבנקים
4 (4)	הממונה על ההגבלים העסקיים
5 (5)	הרשות לניירות ערך
6 (6)	המשרד להגנת הסביבה
8 (7)	נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה
9 (8)	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
10 (9)	הממונה הראשי על יחסי עבודה

תהליך אישור הסדר פשרה – התנגדויות

מי רשאי להגיש התנגדות?

סעיף 18(ד)

"אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה,

רשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לענין שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית,

ארגון, שאישר השר לענין זה, הפועל לקידום מטרה ציבורית כאמור, וכן היועץ המשפטי לממשלה,

רשאים להגיש לבית המשפט, בכתב, בתוך 45 ימים מיום פרסום ההודעה".

תהליך אישור הסדר פשרה – תגובה להתנגדויות

סעיף 18(ד)

"הוגשה התנגדות ... רשאים המבקש או התובע המייצג, לפי הענין, והנתבע להגיש, בתוך המועד שיקבע בית המשפט, תגובה להתנגדות".

תהליך אישור הסדר פשרה – יציאה מהקבוצה

סעיף 18(ה)

"חבר קבוצה אשר אינו מעוניין כי יחול עליו הסדר הפשרה, רשאי לבקש מבית המשפט, בתוך המועד שנקבע להגשת התנגדויות לפי סעיף קטן (ד), להתיר לו לצאת מן הקבוצה שעליה יחול ההסדר".

תהליך אישור הסדר פשרה – בודק

סעיף 19(ב)

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם שמינה לשם כך, שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית (בסעיף זה – בודק), אלא אם כן סבר בית המשפט שחוות הדעת אינה נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו;

שכרו והוצאותיו של בודק, וכן אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר".

תהליך אישור הסדר פשרה - בודק

זהות הבודק -

לא ניתן להמליץ על בודק (סעיף 19(ב) לחוק).

הבחנה בין ממונה ובין בודק.

על ממונה אין איסור להמליץ ואפילו להסכים.
לכן – ניתן לכלול את מנגנון הבדיקה של ההסכם בתוכו,
והבודק יהיה ממונה מוסכם.

סעיף 19(ב)(2)

"לא ימונה כבודק אדם שעליו המליץ אחד הצדדים או שהגיש התנגדות להסדר הפשרה לפי סעיף 18(ד) או שיעץ עצה או חיווה את דעתו לאחד הצדדים בקשר לסכסוך שבענינו הוגשה הבקשה לאישור או אושרה התובענה הייצוגית".

תהליך אישור הסדר פשרה - בודק

סדרי עבודת הבודק

סעיפים 19(3)-19(5)

- (3) מונה בודק, יעביר לו בית המשפט העתק מהבקשה לאישור הסדר הפשרה ... וכן מההתנגדויות שהוגשו ... לשם מתן חוות דעת לפי סעיף קטן זה, רשאי כל צד להגיש לבודק כל חומר ... והבודק רשאי לזמן את הצדדים ... וכן להציע שינויים בהסדר הפשרה, הכל כפי שימצא לנכון".
- שלב מינוי הבודק.
- לבודק ניתנות סמכויות נרחבות מאוד.
- תכלית עבודת הבודק – לקבוע האם ההסדר ראוי. האם נדרשים שינויים -
- "(4) בחוות דעתו יתייחס הבודק ליתרונות ולחסרונות של הסדר הפשרה מבחינת כלל חברי הקבוצה, בשים לב למכלול הנסיבות, ולכל ענין אחר כפי שיורה בית המשפט".
- על הבודק להתייחס לסכום הפשרה, למנגון האיתור, חדרך חלוקת הכספים ועוד.

תהליך אישור הסדר פשרה - בודק

סעיף 19(5)

"הבודק ימציא לבית המשפט את חוות דעתו בתוך 60 ימים מהיום שבו הועבר אליו העתק הבקשה לאישור הסדר הפשרה ...
הצדדים רשאים להגיש לבית המשפט תגובה בכתב לחוות הדעת בתוך 30 ימים מהיום שבו הומצא להם העתק ממנה"

מתי נכון להסכים שלא למנות בודק?

תהליך אישור הסדר פשרה – החלטת בית המשפט

- פעמים רבות בית המשפט יזמן את הצדדים לדון בהסדר הפשרה המוצע.
- בית המשפט לא יכול לשנות את הסדר הפשרה.
- הוא יכול להמליץ על שינויים כתנאי לאישור ההסדר –
- סעיף 19(ד) – "מצא בית המשפט כי יש צורך לקבוע בהסדר הפשרה תנאים מסוימים ... יודיע לצדדים להסדר הפשרה כי מתן אישורו להסדר הפשרה מותנה בהסכמתם לאותם תנאים".
- למעט חריגים:
- בודק.
- שכר טרחה וגמול.
- אופן הפרסום.

הלכת סבו

"נדגיש, כי מאחר שהסכמת בעלי הדין לפנות להליך של גישור גובשה בעקבות הערותיו של בית משפט זה, כערכאת ערעור ... סבורים אנו כי ניתן לאשר את הסדר הפשרה, בלא להידרש להסדרים שנקבעו לצורך אישור הסכם פשרה בהליך ייצוגי בסעיפים 18 ו-19 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (ראו, רע"א 8479/02 סבו נ' רשות שדות התעופה בישראל (15.12.2008))" –

רע"א 9167/10 סמייל טלקום בע"מ נ' Myrna Mandap.

תוכן הסדר הפשרה

לתוכן הסדר הפשרה השפעה מהותית על התהליך.

צריך לצפות מראש את ההערות וההתנגדויות האפשרויות ולבנות את ההסדר בהתאם.

שימת לב לטובת חברי הקבוצה תקטין את ההתנגדות של הגורמים השונים בשלב אישור ההסדר.

הגדרת הקבוצה

יש לוודא התאמה בין הגדרת הקבוצה בהסכם להגדרת הקבוצה בתובענה.

סעיף 18(ז)

הסדר פשרה לא יכלול ... עילות תביעה, בעלי דין או חברי קבוצה, אשר לא נכללו בבקשה לאישור או בהחלטה על אישור התובענה הייצוגית;

ואולם אין בכך כדי לגרוע מזכותו של בעל דין לבקש מבית המשפט רשות לתקן את הבקשה לאישור או את התובענה הייצוגית, לפי כל דין;

• מתי נכון לתקן את בקשת האישור במסגרת בקשה לאישור הסדר הפשרה?

הגדרת הקבוצה

מתי הגיוני שהסדר הפשרה יתייחס לקבוצה קטנה יותר מבקשת האישור?

- צריך טעם משכנע שלא לפצות חלק מהקבוצה.
- הכרחי לוודא שלא יהיה מעשה בית דין ביחס למי שלא מקבל פיצוי.
- במקרים נדירים – אפשר להסתפק בכך שהם לא יהיו זכאים להגיש תובענה ייצוגית.

תוכן הסדר פשרה - פיצוי

סוגי פיצוי

- פיצוי כספי
- פיצוי בשווה כסף
- קופונים. שיקולים וביקורת על פשרת קופונים.
- תרומה. שיקולים וביקורת על פיצוי בדרך של תרומה.
- צו לעתיד.

מקבלי הפיצוי

- חברי הקבוצה
- חברי הקבוצה באופן מקורב
- הציבור

קביעת פיצוי

פיצוי כספי –

- סכום.
- אחוזים מתוך הפיצוי המלא.
- פיצוי סטטיסטי. ממוצע. אומדן.

אין שום חובה לקבוע בהסדר את הסכום לכל אחד או את הסכום הכולל.

סכומים אלה יכולים להתגלות בשלב ביצוע ההסדר.

לא לסמוך על נתונים שמתקבלים מהנתבעים.

ניתן לקבוע בהסכם מנגנון לקביעת הפיצוי (ממונה, מדגם וכדומה).

סעד עתידי

תיקון לעתיד –

לדוגמה –

הפסקת ההטעיה.

הפסקת גביה בניגוד לדין.

הפסקת זיהום אויר.

ביצוע הפרשות לפנסיה.

חישוב נכון של התשלום לפי הפוליסה.

- חשוב להבין מה גרם למעשים בגינם נוהלה התובענה הייצוגית, כדי לקבוע במסגרת ההסכם תיקון שלהם.
- לדוגמה – אם התקלה נפלה במערכת המחשוב, יש לוודא שהתיקון לעתיד כולל תיקון של מערכת המחשוב.
- אם התקלה היתה של הפקידים, חשוב לוודא שהמערכת תמנע תקלות של פקידים.
- לא להסתפק בהצהרה.
- לא להסתפק ב"רענון נהלים".

מנגנון איתור חברי הקבוצה וחלוקה

דרך המלך –

הנתבע מאתר את חברי הקבוצה, פונה אליהם ומעביר אליהם תשלום.

[פניה לפי כתובת אחרונה מעודכנת או לפי מרשם האוכלוסין].

דרך פחות מוצלחת –

- פניות של חברי הקבוצה (סעיף 20(ב) לחוק).
- אם הולכים בדרך הזו חשוב להפעיל מנגנון יידוע משמעותי.
- לדאוג לפרסום רחב היקף – בעיתונים נפוצים, באותיות גדולות, במספר שפות.
- לא להסתפק בהודעות בעיתונים.
- לדאוג למשלוח הודעות לכל חברי הקבוצה.
- סכום של חברי קבוצה שלא אותרו – יחולק בין חברי הקבוצה שאותרו או לתרומה.

ממונה

- חשוב מאוד שיהיה גורם מפקח על ביצוע הסדר הפשרה.
- ניתן לקבוע ממונה חיצוני – רואה חשבון או גורם מתאים אחר.
- הממונה מקבל סמכויות נרחבות לוודא ביצוע של ההסכם.
- ניתן לקבוע כי באי כח הקבוצה יהיו ממונים על ביצוע ההסכם, אך הם יקבלו את המינוי מבית המשפט, וכן את הסמכויות.

מעשה בית דין

סעיף 24

"פסק דין בתובענה ייצוגית יהווה מעשה בית דין לגבי כל חברי הקבוצה שבשםם נוהלה התובענה הייצוגית, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק זה".

סעיף 18(ז)

הסדר פשרה לא יכלול – ...

עילות תביעה, בעלי דין או חברי קבוצה, אשר לא נכללו בבקשה לאישור או בהחלטה על אישור התובענה הייצוגית; ואולם אין בכך כדי לגרוע מזכותו של בעל דין לבקש מבית המשפט רשות לתקן את הבקשה לאישור או את התובענה הייצוגית, לפי כל דין; (ת"צ 1039-05-08 סילורה נגד בנק לאומי, סעיף 34).

גמול ושכר טרחה

לא ניתן להסכים. רק להמליץ – סעיף 18(ז)(2).

קביעת סכום או קביעת שיעור מתוך שווי ההטבה לקבוצה.

כיצד קובעים את שווי ההטבה? במקרה של קופונים?

לפי ההטבה בהסכם או לפי המימוש בפועל?

בקשה לאישור הסדר פשרה

תקנה 12(א)

"בבקשה לאישור הסדר פשרה יפרטו בעלי הדין מדוע לדעתם ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ויפרטו, בין השאר, את העניינים האלה:

- (1) הגדרת הקבוצה שעליה חל ההסדר ותתי קבוצות, אם ישנן;
- (2) עיקרי התובענה, לרבות הסעדים שנתבעו בתובענה;
- (3) עיקרי ההסדר;
- (4) הפער בין סכום הפיצוי או הסעד המוצע בהסדר לבין סכום הפיצוי או הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לזכות בו אילו בית המשפט היה מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;
- (5) כלל ההסדר פיצוי כספי או אחר – יצוין סכום הפיצוי או מהותו והמפתח לחלוקתו בין חברי הקבוצה; נקבע סכום שונה לתת קבוצה או לחבר קבוצה, יצוין הסכום וההנמקה לכך;
- (6) השלב שבו נמצא ההליך;
- (7) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה אל מול היתרונות והחסרונות שבהסדר;
- (8) פרטים בנוגע לביצוע ההסדר, לרבות האופן שבו יאותרו חברי הקבוצה והאופן שבו יינתן להם הסעד על פי ההסדר;
- (9) העילות והסעדים שלגביהם תהווה החהלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר".

מה לצרף לבקשה לאישור הסדר הפשרה

סעיף 18(ב)

"בקשה לאישור הסדר פשרה תוגש לבית המשפט בצירוף תצהירים מטעם באי כוח הצדדים, אשר בהם יגלו, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה".

תקנה 12(ב)

"לבקשה לאישור הסדר פשרה יצורפו תצהירים כמפורט להלן:

- (1) **של כל אחד מבעלי הדין** לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה; תצהיר כאמור יכלול גילוי נאות ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, לרבות הצהרה שלא קיבל בקשר להסדר כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין או פירוט כל טובת הנאה שקיבל התובע או בא כוחו מן הנתבע, במישרין או בעקיפין, בקשר לכל עניין;
- (2) **של כל אחד מבאי כוח בעלי הדין**, תצהיר כאמור יכלול גילוי נאות, ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, לרבות הצהרה שלא קיבל בקשר להסדר כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, או פירוט כל טובת הנאה שקיבל התובע או בא כוחו מן הנתבע, במישרין או בעקיפין, בקשר לכל עניין"